

RP

A Polgár

A DEMOKRATA-LIBERÁLIS POLGÁRSÁG LAPJA

Előfizetési ára: egy évre 180.000 K. Egyes szám ára: 4000 K
Jugoszláviában 5 dinár, Ausztriában 5000 osztrák korona
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

FŐMUNKATÁRS:
VÁZSONYI VILMOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VIII, FŐHERCEG SÁNDOR UCCA 19
TELEFON: JÓZSEF 12-76

Szeptember elején...

Irta: FÖLDVÁRI BELA dr.

Ismét itt a szeptember. Magyar diákok ezrei, lelkükben a tudás égő szomjával, szívükben a keserűség maréngoló fájdalomával, bujdosnak idegenbe — tanulni. Vázsonyi Vilmos és pártja megbuktatta mult é szept- ben a felvételi vizsga intézményét s ezzel az utóbbi öt év legkiemelkedőbb erkölcsi jelentőségű politikai sikorét aratta, mert a középiskolai felvételi vizsga a numerus clausus rendszerének kiegészítő része volt — a numerus clausus intézménye azonban fájdalom, még él és virágzik — virágzik annak dacára, hogy ellenzék nemzeti tradícióinkkal és mindazzal, ami magyar és ami már nemesek bel, de külpolitikai tanadások okozója is.

A magyar alkotmányos élet viláros évszázadában két tényező volt az, amelyből a nemzet erőt merített küzdésében. A szabadságharc kitöréséig a Tripartitum, eután pedig a 48-as alapörvények voltak a védelmi tényezők. Hazánk törtelmének utolsó hatven esztendőjében nem volt uralgó társadalmi irányzat, mely elvi alappal nem a 48-as nagy vívmányokat fogadta volna el. Lehettek az uralgó pártok között árnyalati különbségek, elvi eltérések, egyben azonban közös volt minden politikai és társadalmi irányzat, hogy egészséges demokratikus fejlődés csak a 48-as nagy vívmányok alapján történhetik.

A 48-as alapörvények kettős irányúak voltak, egyrészt megvédték a nemzet politikai és közigazgatási függetlenségét Ausztriával szemben, másrészt a modern demokrácia elvi alapjaira helyezkedtek.

A tanszabadságról szóló 1848. évi XIX. t.c. ez utóbbi elv képviselője. Születésének körülményei szervesen összefüggnek a márciusi nagy napokkal, 1848. év március havában a sajtószabadság harmadik napján tartott közgyűlésen a m. kir. Tudományegyetem összes ifjúsága petícióval fordult a Karok és Rendek táblájához, törvényhozási intézményes biztosítását kérve a tanszabadság nagy elvnek. E kérelem folytán született meg a tanszabadságról szóló törvény, melynek 2. §-a így hangzik: „az oktatás és tanulási szabadságának azon elve, hogy egyrészt a tanuló arra nézve, hogy mely tant és melyik tantéret szabad választást teheszen...” (videant invencus).

Miután a szabadsághare leverése után a reakció sötét szelleme vonult végig Szent István egész országán, sem Haynau, sem Bach, sem Schmerling nem merték szentségtörő kezüket a nemzet alkotmányának ez evangéliumi szentségi intézménye ellen felemelni. Thun, osztrák birodalmi vallásügyi miniszter 1850. év február 15-én kelt rendeletével a pesti tudományegyetem közvetlenül a maga hatóságán alá rendelté, kijelentette azonban, hogy a 48-iki törvény által biztosított „tanítási és tanulási szabadság elvét” vezrelvül kívánja elfogadni.

A tanulási szabadság elvének tagadásba-vételét még a frivoltásáról hírhedt osztrák reakció sem engedhette meg magának, mert az egyértelmű lett volna az emberi jogok megtámadásával. A numerus clausus korszakörzelmének tartotta 1850-ben az eszközében egyáltalán nem válogató osztrák reakció. És ha 1850-ben korszakörzelmének volt a legfoképpen irreducens szempontról egységesen katasztrófális.

Katasztrófális azért, mert ma már nemesek a magyar ellenzék, de az európai civilizáció is támadja a magyar államot a numerus clausus törvény miatt. A népszavazás határozata a magyar numerus claususról ismeretes. A miniszterelnök szeptemberben ismét Svájcha készül s a numerus clausus népszavazási határozattal is foglalkozni óhajt. Vajon mit fog mondani? Amennyire mi a miniszterelnök, hogy ki forja ismerjük, előre megjósolhatjuk, hogy ki forja jelenteni, hogy sem ő, sem kormány nem hive a numerus claususnak. Minek akkor feltartani, kérdézzük mi, de forjók tite kérdezzin Gepfben s a miniszterelnök ur mit fog válaszolni?

Három tanulság

**Az első: az ellenzéknek szól,
a második: a kormánypártnak,
a harmadik: mind a kettőnek.**

Ad 1. Az ellenzék sokkal erősebb, mint önmaga gondolná. Az ellenzék nem is sejtji, hogy mennyire igazsá van és nem is sejtji, hogy az országban sokkal több készség van ennek bizonyítására, mint az ellenzékben. Ez paradoxul hangzik, de így van.

A liberális ellenzék olyan erős, hogy még a fajvédők számára is imponázus szavazat-mennyiséget tudott teremteni. — az ellenzék hangulat olyan erős, hogy azt még a fajvédő politika is grümölesztetni tudja, főleg akkor, ha a liberális ellenzék azt talán kényelemszeretettel, talán bütes megfontolással, vagy talán „az ellenzék szolidaritásnak” abból a perverz koncepciójából, amelynek apothézisát a tabi választáson, illetve pótválasztáson méltóztattak megcsodálni, — nem kívánja gyümölesztetni.

Hatvan, mint mondani szokás, régi függetlenségét, vagy mint újabban mondani szokás: erős kiszagda kerület. Egyszerűen érthetetlen, hogy ilyen körülmények közt miért nem volt látható senhol az egész kortesszatatérén a függetlenségi párt jelöltje, miért engedték át, akaratlanul is, a függetlenségig varázshatalmát: a fajvédőknek, miért nem emelte fel a Kossuth Lajos-i hagyományok földjén a Kossuth Lajos-i negyvenyoleas demokrácia és szabadelvűség lobogóját a Kossuth Lajos-i negyvenyoleas politika! És a kiszagdad, az ellenzék kiszagdad! Akikre annyi rennényel tekintenek a baloldali többi pártjai —

hol voltak az ellenzék kiszagdad ehen a kerületben, amely sokkal inkább ellenzék kiszagda, mint akár egységspárti, akár fajvédő.

Hol voltak az ellenzék kiszagdapártok és hol voltak az ellenzék kiszagdapolitika napkorongja körül keringő magános ellenzék bolygók, akik olyan erőtelenen — és annyi alappal — hirdetik mindég, hogy

az ellenzék politikát ki kell vinni Budapest határaitól,

hogy az ellenzék politiká határait ki kell terjeszteni a falvakra. Akik annyi tüzzel, annyi okosságal, a meggyőződésnek oly hatalmas eszközeivel hirdették mindég, hogy nem Budapest az ország és ha az ellenzék politiká szive talán Budapestben dohog, uterai azonban kinn lüktetnek a falvakban.

Fájdalom az a politika nem kereste a maga igazolását a hatvani választási hadjárásban, pedig ha kereste volna, feltétlenül megtalálhatta volna.

Hogy a hatvani választók nagyrészenek sem az egységspárt politikája, sem a fajvédő politika nem kellett, annak harsogó bizonyítéka az, hogy a választók ötven százaléka egyáltalában nem szavazott: ez az ötven százalék talán úgy várta a magyar liberális ellenzék politiká megjelenségét a küzelemben, mint a tűzimádó a nap-sugarat. De ez a politika nem mozdult ki modulánságából, mintha a nvar ómos álma megdönbésgötto volna. Pedig az ellenzék politikának ott kell lenni mindenütt, még akkor is, ha biztos a bukás, — hát még akkor, ha biztos a győzelem! Ez nem kényelmi kérdés.

Barmily árnyékosak a pártklubok teremni, bármily jótékonyan büsítik is a politikus izzó álmát — az ellenzék politiká, minden

ellenzék politiká bukásra van ítélve, ha mozdulatlan, ha vesztegel, ha megáll,

ha átengedi a esataterét, ha átengedi — az ellenzékiséget. Mert a hatvani kerületben körülbelül ez történt. —

átengedték az ellenzékiséget a fajvédőknek,

akik pedig éppen azon a ponton nem ellenzék-iek, amelyek ponton a legnagyobb az ellenzékiség. Végre

nem lehet egy ellenzék politikát a lajstromos választás áldására alapítani.

Bizonyos Oroszkánzóv Rícharf adáz harcészsége kell ahöz is, hogy a pártklubok zárdaszála körül, egy jó helyről, vagy jó számért” esatázzanak izzó lelkesedéssel — egy ellenzék politikának azonban le kell ereszkednie a nyitválasztásos vidéki kerületnek amaz enyhébb, szelídab-választási hadviseléséhez is, amelynek olyan gyönyörű képét láttuk Hatvanban.

Ad 2. Ez pedig szól a kormánypártnak. Ez a párt most jött rá, hogy ő nem fajvédő, mikor szemben állt a fajvédő jelölttel. Amiként Gömbös Gyula azt hiszi, hogy a választási erőszakosságok a hatvani választásokon kezdődtek és — példán az általános választásokon — egészen ismeretlenek voltak, azokép a kormánypárt azt hiszi, hogy a fajvédő-agitáció csak akkor léngött fel olyan vadul, akkora vehemenciával, olyan hullatlan szenvedéllyel, amióta ... eljött léngött fel. Pedig ez az agitáció, ez a büntogatás már meg volt azelőtt is és parazza most is ott pislálak az

egységspártban, ahol mindenesetre több a fajvédő most is, mint a fajvédőpártban.

Igazán meg vagyunk hatva, mikor a kormánypárti lapokban olvasunk most arról, hogy a fajvédő politikának milyen borzalmas politikai terméseredményei voltak ...

mi azonban már akkor láttuk ezt, mikor még a kormánypárt melegebben süttetett, érlelődött, virult és fejlődött, ez a termés.

Hogy egyebet ne is mondjunk, az a Gömbös-féle választási agitáció, amelyről

ma oly ridég elítéléssel szól a kormánypárt

csak reprizében és talán más szereposztásban jelenkezett Hatvanban, a főúróban és a bemutató az egész kormánypárt ott volt, a bemutató: az általános választás volt, amelynek izzó választókemencélőből alakult ki az egész mostani egységspárt. De a választók óta is, sőt a fajvédőknek a kormányvártól történt kiválasztás óta is ott láttuk a fajvédő politika hatásait: sőt emereit az egységspártban.

Tessék visszaemlékezni a legutóbbi budapesti községi választásokra,

ahol az egységspárt fajvédő politikáit „szabad kezét” kaptak ... a saját kormányukkal és kormánybiztosukkal szemben,

szabad kezét arra, hogy a kormány képviselőjével szemben is: Gömbösökkel és Wolnék- kal haladjanak együtt.

Petriessy Horváth Emil báróval alapjában ugyanaz történt, mint Ríkpa Ferencel, — a fajvédők ellen esatázzák mind a ketten, mikor a fajvédők hátsó üszekelőtetési vonalait az egységspárt legfelsőbb erőtövéig nyúlnak.

Hajszálmányra ugyanaz a két eset és ezen az a csekély különbség sem változat, hogy a kor-

mánybiztos alapján megkötött a választásán, a népjóléti államtitkár pedig szöveg... de, a lapok szerint, úgy szöveg, hogy a választás után a hátsó ajtón kellett kiküldeni a pályaválasztókat, az elől a bűz agitáció elől, amelynek viharhajtást saját pártjából szövezték szöve...
 Ad 3. No de mégis van egy kis különbség.
 Hatvanban nyílt volt a választás, Budapestben pedig titkos.
 Itt szövegek szövegezték. Hatvanban alig három ember és a budapesti választás egy enyhén csodálat, egy barátságos „családi kör” nyílt képe ahhoz képest, ami Hatvanban kavargott.
 Oh, lelkes hívek a nyílt választásnak, kényes dítőt a jellemnek a titkos választásból: miért nem vettek egy pillantást a hatvani kortársakhoz szövegre, ahol a nyílt választásnak olyan hatalmas jellemképet erjéjt lehetett megcsodálni.
 Igazán nem eszadjunk, hogy Gömbös Gyula, aki az első nemzetgyűlés ötösök napjaiban, mikor nagyföldi Szabó István keresztül hajszolta a titkosságot a választójogi bizottságban, külön kisebbjei véleményét terjesztette be a titkosság ellen, most már maga is a titkos választás csatárja. Általában Gömbösök hallatlan reformképek tudnak lenni, amikor szembe kerülnek avval, amit valaha képviseltek.

Szenvedélyes hívek a nyílt választásnak, mikor ők választanak, de lelkes, apostoli a titkosságok, mikor ellenük választanak, nem riadnak vissza a „szelíd normásmódtól”, amikor a választási gépezet kormánykerékkel mellett ők állnak, de az illő szöveg ártatlanság, a letaposott lelkiismeretesség, a meghátrált szöveg vértanúság jelentkezik, mikor az a választási instrumentum rajtuk próbáltatott ki.

Mindenki a titkos választójogi híve lesz, mire elcsúszik... és a csodálatos csak az, hogy a titkosság mégis megkötött egy olyan pártban, amelynek alig van olyan tagja, aki valaha ne lett volna ellenzéki, ha más nem, hát áll-ellenzék... Ha titkos a szavazás. Hatvanban sem történtek meg, hogy csak egypárti és a fájóbb jelöltek mérköznek a mandátumért egy olyan körletben, amely sem egypárti, sem fájóbb.

Mindenki a titkos választójogi híve lesz, mire elcsúszik... és a csodálatos csak az, hogy a titkosság mégis megkötött egy olyan pártban, amelynek alig van olyan tagja, aki valaha ne lett volna ellenzéki, ha más nem, hát áll-ellenzék... Ha titkos a szavazás. Hatvanban sem történtek meg, hogy csak egypárti és a fájóbb jelöltek mérköznek a mandátumért egy olyan körletben, amely sem egypárti, sem fájóbb.

Mindenki a titkos választójogi híve lesz, mire elcsúszik... és a csodálatos csak az, hogy a titkosság mégis megkötött egy olyan pártban, amelynek alig van olyan tagja, aki valaha ne lett volna ellenzéki, ha más nem, hát áll-ellenzék... Ha titkos a szavazás. Hatvanban sem történtek meg, hogy csak egypárti és a fájóbb jelöltek mérköznek a mandátumért egy olyan körletben, amely sem egypárti, sem fájóbb.

Mindenki a titkos választójogi híve lesz, mire elcsúszik... és a csodálatos csak az, hogy a titkosság mégis megkötött egy olyan pártban, amelynek alig van olyan tagja, aki valaha ne lett volna ellenzéki, ha más nem, hát áll-ellenzék... Ha titkos a szavazás. Hatvanban sem történtek meg, hogy csak egypárti és a fájóbb jelöltek mérköznek a mandátumért egy olyan körletben, amely sem egypárti, sem fájóbb.

Mindenki a titkos választójogi híve lesz, mire elcsúszik... és a csodálatos csak az, hogy a titkosság mégis megkötött egy olyan pártban, amelynek alig van olyan tagja, aki valaha ne lett volna ellenzéki, ha más nem, hát áll-ellenzék... Ha titkos a szavazás. Hatvanban sem történtek meg, hogy csak egypárti és a fájóbb jelöltek mérköznek a mandátumért egy olyan körletben, amely sem egypárti, sem fájóbb.

Gömbös Gyula

a hatvani választások után nyílt levelet intézett a miniszterelnökhez, melyben a nyugodt és udvarias hang mögött is érezhető mély megdöbbenés tárt fel azokat a visszafeléket, melyeket állítólag elkövetek, s melyek a polgárság akaratának szabad megnyilvánulását megzavarták. Gömbös Gyula rosznéven veszi, hogy a csendőrség a választókkal szemben nem tartotta be a tapintat szükséges mértékét, hanem az, hogy a szavazókban állásokat igértek és B-látást fenyegettek meg őket. De Gömbös Gyula érzékeny lelki még a választási szabálytalanságoknak sokkal enyhébb formát is felhárították. Így rosznéven vette, hogy a választóknak bőven volt részükről ingyeren élvezetében, s hogy polencák, építők és cukorkát osztogatók a hatvani polgárok között. Mi értjük Gömbös Gyula felhárdást, mi sem vagyunk hívek annak, hogy akár mézesmadzaggal, akár feketelével problémának hatni a szavazókra, a csendőrségével szemben kegyelmezzünk a választást hádjárt részben helyőre és éppen Vaszonyi Vilmos volt az, aki a választójogi törvény tárgyvalásánál még az ellen is kifogást emelt, hogy a merengő vendégségkorlátán belül is megengedettek a választók etetés és itatása. Amennyiben azok a tények, amelyekkel Gömbös Gyula nyílt leveleiben felsorol, megfélemlenek a velőségnak, úgy azt a demokratikus pártok minden tagja nyugodt lélekkel magáévá teszi.

Ha bármi kívéni valónk is van ezen a nyílt levele, úgy is éppen csak annyit, hogy ezt a levelet nem más írta, hanem Gömbös Gyula. Gömbös Gyula, aki az 1920. évi választásoknál teljes hatalmát diktálta, volt és aki a legutóbbi választásokon is, habár kissé hatalommal, szintén a választások vezetője volt. Aki visszaemlékszik azokra a választásokra, amelyekkel Gömbös Gyula vezetett, aki visszaemlékszik a törökzentrikus választásra, melyen Gömbös Gyula volt a jelölt, s melyet éppen ezért a legnagyobb buzgalommal intéztek: az mégis különösen fogja találni, hogy éppen Gömbös Gyula az, aki ma olyan esztélyesen és Mikóváth Kálmán tollára való képekkel idilleken akad fenn, hogy a választóknak állásokat ígértek, hogy polencák, építők és cukorkát osztogatók és a választási eljárást a szokott vendégségkorlátán túl is bizonyos fokban kiterjesztették. Erdemes lett volna és lehetett volna írni ugyanahny nyílt levelet a Gömbös-féle választásokról is...

Augusztus 31-én életbelép a háromezerkoronás átszállójegy

Ennek az eredménynek érdekes pályafutása van. A közlekedési bizottság a demokratikus pártoknak az indítványát egyhangúlag magáévá tette. A Tanácsot a BESKAR igazgatóságáig először az a látványosította, mintha szándékában vagy módjában volna, hogy a demokratikus pártok kezdeményezését és a bizottság egyhangú határozatát megmészássa. Később az a látvány is szögödött ehez, mintha különböző technikai nehézségekkel, legalább időháttal igyekeznének elveik diadalát, ha nem is biztosítan, legalább életében megfoszhatnának. Mindezek a kísérletek önmaguktól estek. A polgárság végre jogos igényehez jut és igen tekintélyes vagyont megvegye milliórdot jelképez, évente az az összeg, melylyeműdön a magánháztársak javára, a polgárok zöbében meg fog maradni. Az a körülmény, hogy az Besze Jánosról az orgyilkosok is behallgatják, legjobban bizonyítja, hogy ebből a megkérüléstől a közre sem fog jár haromolni. És ha hiszünk, ennyirezetesen állunk meg a demokratikus pártoknak az az első nagy és szép eredményénél, akkor meg

kell állapotunk azokat az okokat is, melyek elősegítették, hogy ez a diadal ilyen sima és ilyen gyors legyen. Ennek legfőbb oka egészen bizonyosan az: hogy a demokratikus pártok nem irtes demagógiával és nem a mindenáron való újítási vágygal, de nem is a gyors eredmény hangulatokéllal céljából szorgalmazták ezt a kérdést, hanem komoly, alapos megfontolás után, szakszerű számítások alapján és olyan kívánsággal jelentek meg közlekedési bizottságban, mely már eleve összehangolt a polgárság jogos magánérdekével a magasabb szemponttal, mely a főváros közlekedésének létét és felfutását a legteljesebb módon biztosítani kívánja. A tényekre és számokra csak tényekkel és számokkal lehetett felelni. És a vitában annak kellett győznie, akinek tényei és számai helyesebbek és igazabbak voltak. A demokratikus pártok akéll a jövőben is azért fognak mindig sikerülni, mert azok sohasem a hangulatok homokjára, hanem mindig a tények sziklazárad alapzatára fognak támaszkodni és épülni.

Mikor egy város meghal

Hugo Bettauernek az orgyilkosság áldozatává esett esztrák írónak egyik legjavított könyve „Die Stadt ohne Juden” most jelent meg magyar nyelven. A könyv címe „Nagyváros zsidók nélkül”. Bettauer előtt körülbelül hasonló probléma lehetett, mint Richter Jenő előtt, aki megírta tudvaleg: hogyan festene az állami és társadalmi élet a szocializmus diadala után. Bettauer képeleiben, diadala segít a reakciók, az antiszemitizmust, vagyis ugyanazt a jobboldali áramlatot, melynek baloldali a szocializmuson túlvéle zsidóság felel meg. Bécs városából kiűzik a zsidókat. Az antiszemitizmus teljes diadalt aratott, a város örömmámorban úszik, az antiszemitizmus vezérét, a birodalmi kancellárt, a nép hosszánál ídőlve, mint a város felszabadítottját. A zsidóktól megvezetik fizetelket, házakat, egy csapásra megszűnik a lakásínség és a nagyváros minden „bűne”. Nincs többé fényűzés, társadalmi vetekedés, a színházakban csak fajliszt szörök műveit játszzák, sőt sikerül elérni azt az eszményi állapotot is, hogy a külföldi kultúra is elkerülj Bécs városát. De ekkorúttal az ipar és a kereskedelem is, mert a zsidókkal együtt az ipar és kereskedelem is eltávozott a városból és áttelepült olyan külföldi városokba, melyek eladig Béccsel szemben alacsonyabb jelentőségűek voltak. A megmaradt üzletek forgalma is megváltozik. Selyem és bársony nem kell senkinek, az emberek egyszerűen ruházkodnak. Az ékszerüzletek egészen fönkremennek és az ékszerkes lessan kívándorolnak az országba. Az elűzött zsidók az új lendületet nyert ipari városokban helyezkednek el és élvezve lassanként mégis kezükbe kerítik a Béceben maradt ipar irányítását és vezetését, mert a zsidókat csak Bécsből lehetett kiűzni, de a külföldi vállalatokból nem. Az örömmámor csak hamar felváltja a munkanélküliség és ipari pangás felett érzett elkeseredést, az emberek nem tudnak elhelyezkedni a falusiak süllyedt nagyvárosban.

Végre észbe jut valakinek — Bettauer regényében egy francia útlevelel és álmóven visszazivárogott zsidóknak —, hogy a polgárságot tömöríteni kellene. Bécs keresztény polgársága maga is megérez a politikai tömörülés szükségességét, új választásokat kényszerítenek ki, melyben ugyan a polgárság pártja a jobboldali és „nacionalista” pártokkal szemben nem tudja elérni az abszolút többséget, de végre mégis sikerül a reakció törvényét megkötetni és visszahozni Bécsbe a zsidókat, akiket örömfujongással fogadnak, és akikkel újra megindul a császárvárosban a régi nagyvárosi élet.

melynek „bűnei” nélkül még sem tudott el- lenni és megélni a város polgársága.
 Hugo Bettauer a korzellemnek és a divatnak hódol be akkor, amikor regénye centrális problémájá az antiszemitizmus és a zsidókérdés tette. Van ebben a regényben sok mély igazság és bár volt a regény valódi tanulságát élelteni és azt a mély és nagy témát pamfletszerűen feldolgozni. Bettauer regényének a helyes és igaz témája az lett volna:

megrajzolni a nagyváros halálát, ha abban a városellenes világnézet és politika jut urra lomra.

Mert a nagyváros lényegét nem a zsidók, hanem a polgárság, az ipar és kereskedelem teszik. Bettauer tájdonképpen ugyanabba a hibába esett, melybe a reakció, amely szintén a zsidóság és antiszemitizmus kérdésétől áll ki a nagyváros problémájá. A megéltésk helyesek, csak kár volt őket egyoldalúvá szelni. Az ipar és kereskedelem önkéntelenül átterelődik szabadabb gépontok felé, ha elnyomják: képviseljük ezt az ipart vagy kereskedelmet zsidók.

keresetlenek vagy mohamedánok. Pozsony és Szabadka kereskedelmi és kulturális gépontokká lettek. Bécs kereskedelme és ipara az utóbbi években meghatványozódott. Budapestben igaz a kereskedelem és az ipar és Bettauernek igen sok magyára égetően aktuális, kereskedelmi gépontú predesztinált fővárosunkban, noha Budapestről a zsidókat nem űzték ki. A nagyvárosi élet és a nagyvárosi luxus nálunk is sokat szenvedett, mert elcsúszott az a társadalmi réteg, mely a nagyváros fényűzését megerőlteti és fenntartója.

„kényszerűességek látszatában vegyes szerepelnek zsidók és keresztények.

Ami valutánknak is megártott a kereskedelemmalis politika és bennünket is éveken keresztül elkürett a külföld ipara, kereskedelme, de még a művészele is, melyet rossz valutánok nem tudunk megfelelni.

A mi polgárságunk körében is el kellett jönnie az ellenhatásnak

a fővárosi választásoknál és abban a polgárságban, mely a demokratikus pártokra szavazott a legutóbbi képzett választások alkalmával, szintén felekezeti különbség nélkül nyitván meg az országos szöveg azzal a politikával szemben, melynek a nagyvárosnak, s mely bűnnek, destruktív és életvédelmeket minősítve a nagyváros természetes és szükséges életmódváltását.

Ebben a formában, sokkal általánosabban kellett volna Hugo Bettauernek ezt a témát megfognia és igen hálas írói feladatnak nyilvánult volna, ha regényét megfestette volna ennek a képek a másik részét is. Mert csak látott és írt: a fővárosi írta vár annak a problémának a megírása is:

mi lesz a faluból, ha kivonják belőle mindazokat a snajtságokat, melyek életelmét teszik.

Eddig csak a kabaróban láttuk egy-két részletképezelést ennek a nagy témának, mikor írónk a városiaskodó és fűszéző paraszt és kigazda torzuparaját vitték a jövedék kis sznipadára. Mj lesz a faluból, ha zongorákat vásárol, ha lányai kisaszonykodni, férfai politikálni kezdenek. Mj lesz a pészéből, ha az ipar és kereskedelem eleven véréngérszéből a falusi szalmazsákból és a lófaluból vándorol. Mj lesz a földművelésből, ha megszűnik a mezőgazdasági ipar, ha a kereskedelem és ipar halála halálisan megsebzeli a valutat, ha megdrágul a vasút, ha elzárják a közlekedési utakat a külföld felé, ha elpusztulnak azok az iparok, melyeknek a mezőgazdaság szolgáltatta a nyersterményét.

Amint a város pusztulása nem zsidóprobléma, így a falu elcsúszlása és városatmóltása nem keresztényprobléma.

Mind a kettő súlyos és komoly betegség a társadalomnak, életvédelme a politikának és természetes életfelfételeink való kiképzése a városnak, melynek feladata és hivatása, hogy város legyen, és a falunak melynek életfája is érdekelése, hogy megmaradjon falunak.

Külföldi illatszerek és kozmetikumok
 BALASSAHUNGARIA DROGÉRIA Budapest, VIII. József körút 13

Galgóczi magántanfolyam
 elkészített középsikolai magánvizsgákra, érettségire VIII. Mária Terézia tér 3. Telefonszám: József 48-35

Ottó királyfi képe...

Gróf Szapáry László, a volt angol nagykövet, legutóbb Londonban járt. Az angol királyi pár kihallgatásán fogadta Szapáry grófot és — mint megbízható helyről értesültünk — behatóan érdeklődött a magyar viszonyok iránt és nagy melegséget tanúsított helyzetünkkel szemben. Ezután megható és kedves kiánósággal fordult vendégéhez az angol — királyné. Azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné, ha Ottó királyfi arcképét megkaphatná. Szapáry gróf természetesen, legkézségesebben tett eleget a királyné kívánságának. Most Mary királyné arról értesítette Szapáry Lászlót, hogy megkapta a küldeményt és IV. Károly örövének az arcképét a hátsó részében helyezte el.

A kis Ottó királyfi, a száműzetés elhagyatottsá-

gában, bizonyára örömmel fog értesülni róla, hogy érzékeny, gyengéd királyfi és asszonyi lelkek: mennyit szerető érdeklődéssel kísérik a világháború és forradalmak legártatlanabb és legszáműzött ifjú és tragikus áldozatának sorát. A száműzetés kiellen szigete bizonyára elfog hatni az a könnyes és megható, szerető anyai mosoly, melyet a hatalmas Anglia uralkodója végig fogja bírni a gőndör aranyfürtű, száműzött királyfi bájos, kékszemű és jószágos tekintetű gyermekarát, melyben még csak a gyermekkor kedves deréje tud kifejeződni, de melyből még teljesen hiányzik a sors elleni harag és szemrehányás, mely oly mostoha és kegyetlen volt vele szemben.

Ostendében nehezen folynak a tárgyalások

Ostende felé fordul most Budapest székes-főváros lakosságának a figyelmé. Ostende felől pedig érrefelé egyelőre nem fordul semmi. *Folkusházy* Lajos alpolgármester — a saját képviselőinek felkérésére — tájékoztató értesítéseket kért az ostendei kölesönügyi tárgyalásokon résztvevő tanácsagoktól, eddigelőre azonban egy árva sor értesítés sem jött tőlük Budapestre.

Ami magánértesítés jött, az nem jóval biztat. Budapest helyetlezi lehetetlen és teljesíthetetlen követeléseket támasztanak s a magyar bizottság az első ajánlatokat nem fogadhatta el. Azóta közlekedés nem történt. Mi itthon bíznunk benne, hogy fog történni, hogy kell történni. A főváros delegátusainak hisszük, hogy sikerülni fog a külföldiekkel meggyőzni arról, hogy annakidején ide küldött szakértőknél jelentése helytelen alapon épült fel s ennélfogva

helytelen következtetésekhez jutott. Meg fogják győzni a hitelezőket arról, hogy Budapest népe rettentetes terhek alatt nyög.

És mégis állni hajlandó a kölesönből eredő terheket is, csak — méltányosságot kér. Méltányosságot az összegben is, méltányosságot a fizetés módjában is. Elvégtül itt nem kevesebb, mint öt és fél billió korona adósságról van szó. És szó van egy megnyomorított országnak ezerszeresen megnyomorított fővárosáról.

Ezt kell megértetni a külföldi hitelezőkkel. Hogy mi akarunk fizetni, azt tán meg sem kell velük érteni, azt úgy is tudják. És ez az az alap, amelyen a tárgyalások mégis csak — minden pillanatnyi kedvezőtlen jelentés ellenére is — kell hogy sikert hozzanak. Sikert Budapestnek is és — ami ezzel egyértelmű — eredményt a hitelezőknek is, akik nem akarják adósságukat tönkretenni.

Hárommillióst tandíjakat akar szedni a főváros a községi iskolákban

A demokratikus blokk sürgősen összehívatta a közoktatásügyi bizottságot Rendezik a tandíjak, az iskolakönyvek, a tansemmilyeztet beosztásának kérdését — Purébi tanácsnok nem tud felvilágosítással szolgálni a fontos kérdésekben

Az új iskolai tanév küszöbén a nagyszámú szülőket igen élesen foglalkoztatják az iskolázottság gondjai. A főváros nagylelkű vezetése ezáltal is gondoskodott arról, hogy a szülők gondjait és terheit növelje, amennyiben nemrégben hatalmasat emelt az iskolai tandíjakat és beiratásdíjakat, amilyeneket csak a tanács által megállapított milliónál magasabb díjakra lehetett volna számítani. Az alsóbbi sorokban részletesen felsoroljuk az új tandíjak s beiratási díjak összegét, hogy a szülők szeptember 1-re félretehessék ezeket a nem kis mennyiségű aranykoronákat gyermekeik iskolázására céljára.

A polgári, az iparrajz iskolákban, az iparostovábbképző tanfolyamokon, a drogista-továbbképző tanfolyamokon a tandíj 48, a beiratási díj 8 aranykorona. A főreáliskolákban, a tanműhelyekben, az alsófokú zenetanfolyamokon a tandíj 64, a beiratási díj 12 aranykorona. A női ipariskolákban és tanfolyamokon, a női kereskedelmi szaktanfolyamokon, és kertgazdasági tanfolyamokon, az iparrajziskolák egész napos tanműhelyeiben a tandíj 80, a beiratási díj 16 aranykorona. A leány-gimnáziumokban, a felsőkereskedelmi iskolákban, a felsőbb zeneiskolák közép-fokú tanfolyamaiban a tandíj 128, a beiratási díj 24 aranykorona. A felsőbb zeneiskolák felsőbb-fokú tanfolyamaiban a tandíj 160, a beiratási díj 32 aranykorona. A középiskolát végzettket kereskedelmi szaktanfolyamaiban a tandíj 192, a beiratási

díj 40 aranykorona. Az elemi iskolák vizsgadíja 20 aranykorona. A bizonyítványok díja 2-3 aranykorona.

Ezekből az adatokból is látható, hogy a 2-3 évesnek szülőknél milyen óriási teher lesz gyermekeik iskolázására, hiszen csak a tandíjak és beiratási díjak közel egymillióra rúgnak havonta 3 gyermeknél. De a tandíjakon kívül hátra van a tanzserek és tanácsok kérdése, amely talán még a tandíjaknál is súlyosabb terhet jelent a szülőknél. A drága írószerek, könyveket, füzeteket, iskolaeszközöket alig lesz képes egy szerezvényes jövedelmű szülő megvásárolni gyermekének. Epp ezeknek a súlyos problémáknak megoldatlansága és az aktualitása készen áll a demokratikus blokkot, hogy a közoktatásügyi bizottság sürgősen összehívásával teremtett rendet ezekben a kérdésekben. A tandíjakat le akarják szállítani, a szegényesorsú tanulóknak ingyen könyveket és tanzsereket kívánnak biztosítani. De foglalkozni óhajtanak a tansemmilyeztet beosztásának ügyével is, amely körül, mint ismeretes, a multban számos sérelem érte a tanulókat. Az elmult rezsim az el nem üldözött tanárokat és tanítókat a város egyik végéből a másikba helyezte át és évközben is egymásután történtek a cserélgetések, hogy megkeserítsék azokat az életet, akiknek kiadósára még ok sem találtak indokot. A demokratikus blokk ezen a téren is orvoslani akarja a sérelmeket s a tansemmilyeztet lehetőleg lakásához közeli iskolákban fogja beosztani.

Purébi Győző tanácsnok, a tanügyi ügyosztály vezetője, akinek tudósított ezekben az ügyekben felvilágosításért fordult, kijelentette, hogy semmiről sincs tudomása, nem tud sem a demokratikus blokk akciójáról, sem a közoktatásügyi bizottság összehívásáról, de azért a tanügyi ügyosztály igazgatója ezeket a kérdéseket a köz megelégedésére a tanév megkezdéséig megoldani.

Áruló diákok

Írta: dr. Szentirmay Imréné

Az árulók közt a legklasszikusabb áruló a görög Ephialtes, akit jutalom reményében meguntatta az ollenséges perzsiakkal a Kallidromos hegyen át vezetgető útvonalon, melynek felhasználásával Xerxes hadseregét megátadta Leonidás és 300 harcossal mind egy szűkly meglepte. A spártai katonák hazaszerezték, önfeláldozása és halálmegvetése — mert hisz: Meglátás megfogalma, hogy valamenyen el fognak esni — kőgyelettől övezett diadáliság történelem marad a kultúrénberiségnek és a biztos halálba menő hősk hirtet örökké emlékeztetésre teszi az amfiklionok felelőre:

"Itt felszünk, vándor, vidd hírlát a spártaiaknak. Megesceledtük, amit megkövetelt a haza".

Ezt a történetet tanítják minden iskolában, tanítoták a háború előtt és tanították a kurzusuralom idején is. Talán nem egyszer ugyanaz a tanár, aki élénk párhuzamot vont Leonidás és Ephialtes jelleme közt, talán egy negyedórával később így faggatta a kis diákokat: „Mondjátok gyerekek, mire tanítottak benneteket a kommunizmus alatt? Úgy-e, arra tanítottak, hogy nincs isten? Úgy-e, beszéltek nektek a szabad szerelméről? A nők kommunizálásáról? Úgy-e, nem felvilágosítást magyaráztak nektek?”

Es valószínűleg akadt olyan kis nebuló, aki szinte öntudatlanul, inkább a kedves tanár szuggesztiójának hatására lát valamire emlékezett.

Es akkor beidéztek a kis lánykakat a Városházára, komoly képpel fiatal fogalmazók jegyzéknyebébe írték a történetet, a feleletetket könyvgyökénybe foglalták és akár vallott a kis tanítvány, akár tagadt, az mindig volt, mindenképpen árulóvá vált, mert az olyan tanár, akit a lehetetlen elhomályosított, nem valami tükröt, azt a tanárt a lehető leg súlyosabban büntették: elbocsátották.

Ha nem is követelt el szabálytalanságot, ha voltak mentőjei, akik cáfoltak, akkor is elbocsátották. Ha nem követelt el semmi olyant, amiért a hatóság megbüntethette volna: vége volt.

A keresztény kurzus érdeme: áruló diákok teremtése.

Amíg a régi jó világban tekintély volt a tanár, akit tisztelni és szeretni lehetett csak, a keresztény uralom idején a gyermekek előtt kritika tárgyává lett és érelen kis eszűkkel azok bírálták meg, azok provokáltak ítéletet, akik szavai jelentőségével nem voltak egészen tisztában és akiknek sejtelmük sem lehetett a következményekről. Meglazult a fogyelem, megingott a tekintély tisztelete és megrendült a föltétlenül való bizalom. Mindezek olyan erkölcsi károk, amiket egész életén át nem hever ki a gyermeki lélek.

Es nem helytelen elv az, hogy 10-14 éves gyermekek vádlóként szerepeljenek tanáraik ellen! Nem lehet itt figyelmen kívül hagyni azt, hogy minden tanárnak vannak hívei, akik rajongának érte és vannak gyűlölöi, akik rendszeren azoknak a sorából kerülnek ki, akiket összeszedtek, megbüntettek, akiknek rossz osztályzatot adott, vagy akiknek mint bírő kemény igazságot szolgáltatott.

A másik érdeme a kurzusuralomnak az, hogy a kollégialitást irigy gyűlölködésé fejlesztette. Mindenütt, minden hivatalban és iskolában voltak érezenek, akik éber figyelemmel vizgáltak, hol esik valami hiba a kréta körül, hogy alkalom adtán, eső alkalom híjával az elferdített esetet valakinek a kárára használták fel. A szünyöbök elefantot csináltak, minden jól rosszra magyarázták, minden helyre teredőre bevadolt ártatlanságról, mert sem meri az érdekebén felszólalni, mert attól tartott, hogy a többiek őt majd elnézéken, megbízhatatlannak bélyegzik. Ez volt sokan olyanok is, akik tudták, hogy ártatlan a vádlott és titkon karöltött: „Ugy kell neki, miért nem vizgáztok jobban magára! Hadd menjen a pokolba, legalább az én ismerősöm, rokonom, vagy protezsém kerül a helyére!”

A vádaskodás kenyérférdés volt.

Akik így gondolkoztak titokban, nyíltan ezzel a jelszóval esavarták ki a betevő falatot kollégáik kezéből: „Mi a keresztény vallás alapján állunk. A mi elvünk: szeresd felebarátodat, mint tenmagad. Mi szeretünk és tisztelünk téged, mi téged őr embernek tartunk, mi a világért sem kívánjuk, hogy elveszítsd átlásodat, mi csak jót akarunk neked, ha megmondjuk a véleményünket, hogy majd egy másik iskolában vagy hivatalban hasznát vedgy, mi csak a lelkiismeretünket akarjuk megnyugtítani, hogy följelentünk téged!”

Ez a harmadik jellemvonása a kurzusnak, hogy nem ószinte, nem egyenes. Mosolyogva és szeretettel szólnelve: gyilkol. A kurzisták kisajjították maguknak a legszebbet jelszavakat és a lelkiismeretük azon sohasem háborodott föl, hogy a legnagyobb rosszat okozták társaikkal, mikor a nyomornak teték ki őket. Megnyergettek a tőmegek elégedettségét, visszaéltak az emberi butasággal és mozzogó, hajtó erővé változtatták az egymás iránti rosszakaratot. Ez a politika természetesenleg magában hordja a bomlás esírát. Alkonyodik a székura. Es ide illik Detre észrevétele a Buda falálából:

„Baldoglatni itt sincs feleslegstőlban mód: Feljött az erős nap, halványodik a hold”.

ZSOLDOS magán tanfolyam
Előkészítő középiskolai magánvizsgákra, érettségire, vizdtekre is
VII, Dohány u. 84. :: Telefon: József 124-47

MODERN BUTORSZALÓN Üllői út 14. Baross ucca 11. sz.
Szolid, olcsó kiszolgálás. Gáspár Mándor

Telefonszám: J. 56-08

Budapest népe fizet!

147 milliárd a forgalmi-, fényüzési adó és az illetékek egyhavi hozadéka

A Kormányzati bizottság hétfői ülésén elszórtan hallgatták a bizottság tagjai a királyi adófelügyelő jelentését, amelyben beszámolt a főváros népének múlt havi adózásáról. Hatalmas összegek röpöködtek a levegőben és az elképzelés moraja hangzott fel, amikorra az adófelügyelő bejelentette, hogy csak fényüzési-, forgalmi adókból és illetékekből több mint 147 milliárd folyt be egyetlen hónapban.

Budapest lakossága július folyamán 3%-os forgalmi adóban 84.000.136,738 K-t, fényüzési adóban és bírságban 16.909.149,429 K-t, állatforgalmi adóban

3.988.917,082 K-t, értékpapírforgalmi adóban 1.330.732,892 K-t, illetékek és helyek címén pedig 41.892.028,718 K-t fizetett be a közpénztár. Egyenlőség címén 30.927.163 aranykorona van előírva erre az évre, amelyre azonban még 28.362,904 aranykorona, azaz 55% a hátralék. Kincstári házhasszonroszedés címén erre a negyedre 8.765.907 aranykorona volt előírva, július végén azonban 2.245,87 aranykorona, azaz 25% volt a hátralék.

Budapest népe tehát a fenti adatok szerint alaposan megnyitja az erszényt, hogy részt vegyen a köz terheinek viselésében.

A kidobások és létszámcsoökkentések ellenére 300-350-nel nagyobb a tanszemélyzet létszáma, mint a kurzus „tisztogatása” előtt

Wolffék kegyelmei foglalták el a kidobott pedagógusok állásait
A statisztikai évkönyv érdekes adatai a kurzus mesterkedéseiről

A kurzus fénykorában az akkori hatalmasok jobb ügyhöz méltó buzgalommal dobálták ki állásukból a főváros tisztviselőit, de különösen a tanszemélyzet tagjait s ha más indok nem állt rendelkezésükre, hivalkozták a törvény által előírt létszámcsoökkentésre, hogy ártatlan emberek kitűnősséggel, politikai hozzájárulást. Akik tehát sem kommunista-szággal, sem kötelességudással bírtak, sem más feyelemmel vétségrel nem valódihtak, azt a kurzus hatalmas urai egyszerűen B. listára tették s sajnálkozás közepette, egyszerűen létszámon csökkentették. Több ilyen létszámcsoökkentést hajtottak végre ezek az urak a tanszemélyzet körében is s több ezer becsület, családostan, tanítót, kiváló pedagógust fosztottak meg így módos kenyérrel. De

ne gondolja senki, hogy a B. listára került tisztviselők és tanerők helye betöltetlen maradt. Mert ismétlünk, Wolffék politikai bosszú eszközeinek tekintették a B. listát és azoknak a tisztviselőnek és tanerőknek helyét, akiket B. listára helyeztek, nagy siető betöltötték saját híveikkel, sőt kétszer, háromszor annyi új személyzetet vettek fel, mint amennyit elbocsátottak. Hogy ez az állítás Wolffék minden tagadásával és hamisításával szemben való tény, azt bizonyítja a főváros most megjelent Statisztika Évkönyve, amely a kurzus mesterkedéseit leleplezte, a következő adatokat tárja a nyilvánosság elé. A községi iskolákban alkalmazott tanerők létszáma 50 évre visszamenőleg 1924 végéig a következő volt:

	1874	1880	1890	1897	1902	1910	1916	1919	1923	1924
Kisdódivók	—	—	—	59	102	160	324	339	229	221
Elemi iskolák	329	359	794	1056	1477	1931	2481	2548	2552	2200
Ismételő gazdasági isk.	—	—	—	—	—	—	(425)	(165)	48	131
Iparszónone iskolák	—	—	(212)	(241)	(332)	(817)	(1175)	(396)	350	832
Kereskedőtanonc isk.	—	—	(26)	(31)	(37)	(63)	(129)	(79)	30	74
Fels. leányisk. és gimn.	—	—	—	32	—	28	57	115	102	120
Iparrájsz iskolák	—	15	22	—	—	—	—	—	—	—
Felső keresk. iskolák	—	—	(43)	37	—	—	—	—	—	—
Női keresk. iskolák	—	—	—	—	—	(107)	(304)	(295)	119	(1)
Gyakorlati tanfolyam	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pedagógiai szeminárium	—	—	—	—	—	—	15	17	5	(1)
Polgári iskolák	33	94	230	236	374	606	1079	1141	1123	1182
Főreáliskolák	48	59	65	65	65	48	52	73	55	54
Összesen	410	557	1101	1489	2140	2913	4305	4516	4894	5266

A zárójelben között létszámok azokra a tanerőkre vonatkoznak, akik más iskolák tanszemélyzetéből kerülnek ki s így ezen iskolákban másodszor nem vehetők számításba. Mint e táblázatból is kiténik, a létszámcsoökkentés ellenére nemhogy csökkent volna, hanem 376 fővel növekedett a fővárosi tanszemélyzet létszáma, pedig a női kereskedelmi tanfolyamok, a gyakorlati tanfolyamok és a pedagógiai szeminárium tanerőinek létszámát nem is vették számításba, mint a Statisztikai Évkönyv erre vonatkozóan a múlt

év adatait nem közli. De mitán ezek az iskolák még most is fennállnak és a múlt évben ezeknél 143 tanerő működött, bátran mondhatjuk, hogy a létszámcsoökkentés ellenére a községi iskolák tanerőinek száma 1924 végén 500-550-nel nagyobb lett, mint az előző évben. Wolffék tehát csak azért helyezték B. listára a becsület tanítókat és tanerőket, hogy helyükbe a maguk kegyelmei útessék be az állásukba.

Rosszul megy a budapesti közlekedési vállalatoknak

Három év alatt 104 millióval, 33 százalékkal csökkent az utasok száma
Az autótaxi vállalat kistaxikká szerezti át a nagyautók egy részét — Miért nem engedélyezi a főváros a taxirendszertől motorokérpárok üzembelyezését?

A drága viteldíjak ellenére rossz idők járnak a budapesti közlekedési vállalatok felett. A legújabb hivatalos statisztika kimutatja, hogy még 3 évvel ezelőtől 320 millió utasa volt a fővárosi közlekedési vállalatoknak, addig a múlt évben 216 millióra esett a közlekedési eszközököt igénybevevő utasok száma. Tehát 104 millióval, keres egyharmaddal csökkent a villamoson, omnibuszon, siklóon, fogaskeréken utazó közönség, amit elsősorban természetesen azoknak a horribilis viteldíjaknak kell tulajdonítani, amelyeket a közlekedési vállalatok a legutóbbi időben fokozatos drágítással nyertek. Amíg tehát a vállalatok azt remélték, hogy nagyarányú drágításokkal nagyobb hasznohoz jutnak, szemőrián kellett csalódniuk, mert elvesztették közönségük 35%-át. A vállalatok azonban ennek ellenére sem gondolnak a horribilis viteldíjak mérséklésére, hanem inkább más módon, vagy üzemük korlátozásával igyekeznek fennmaradásukat biztosítani. A bérkoscsok, mint ismeretes, lassankint áttérnek az autóbűzre, de annak végleges visszavonását iparendőzvényük s más, nagyobb fővén pátyára lépnek.

mostoha viszonyokkal, de ahelyett, hogy egy lényegesebb tarifamérsékléssel vonzana magához a közönséget, oly módon akarja jövedelmesebbé tenni üzemét, hogy a nagy autók egy részét kis taxikká alakítja át. Ugyanis a nagy bérutók a drága viteldíj következtében alig vannak elfoglalva s a vállalat kimutatja, hogy forgalmának 83%-át a kis taxik bonyolítják le. Kis taxik pedig csak 150 van, nagy autót viszont 200, tehát ebből is látható, hogy a nagy taxik ügyösölni állandó pénhiányra vannak kárhoztatva. A vállalat bevágyában kérte a főváros tanácsát, hogy engedje meg 50 nagy autónak kis taxikká való átalakítását, ami a közönség szempontjából is előnyös lenne. A tanács legutóbbi ülésén hozzájárulását is adta ehhez s így az 50 nagy autót átzerelése rövidesen megkezdődött.

Közlekedési ügyekről lévén szó, meg kell említenünk, hogy hónapokkal ezelőtől egy ismert sportman engedélyt kért a fővárostól, hogy egy új modern közlekedési eszközt, a taxirendszertől motorokérpárokat üzembe helyezhesse. Ilyen motorokérpárok a nagy európai városokban már majdnem mindenütt közlekednek és a kocsiban elhelyezkedő utasok

rendkívül gyorsan és olcsón szállítják. A taxirendszertől motorokérpárok külföldön már nemcsak a bérkoscsokat szorították ki teljesen, hanem komoly versenytársak lettek a bérutóknak is. A főváros tanácsa azonban idegenkedve fogadta ennek az új közlekedési eszköznek az ideáját s gondoskodott arról, hogy a magyar fővárosban ne lépjenek üzembe a taxirendszertől motorokérpárok. A hónapokkal ezelőtől benyújtott kérelmet a tanács minden érdemleges tárgyalás nélkül véleményezés végett áttette a rendőrséghez s gondoskodott arról, hogy az akta csak évek múlva kerüljön vissza, természetesen rossz véleményezéssel, a városbázára. Munkatársunkkal bizalmasan közölték illetékes helyen, hogy a tanács ígéretet is kapott, miszerint úgy a rendőrség, mint a Vasúti és Hálózati Főfelügyelőség különböző kifogásokkal fogja elutasítani az engedélyezést. Így többek között azzal az indoklással, hogy a motorokérpár sem jól fordulni, sem hátrafelé menni nem tud. De bizalmasan közölték azt is, hogy a főváros tulajdonképpen azért igyekszik minden áron megakadályozni a taxirendszertől motorokérpárok üzembehelyezését, mert azok olcsó tarifák mellett nagy versenytársak lennének a villamosvasútnak.

Történhetek hibák

az Attilakörúti Bethlen-udvar építésénél. Ha drága volt az építkezés és olcsóbban is lehetett volna, akkor mi vagyunk az első, akik kifogást emelünk az ellen, hogy a közügyot feleslegesen töközzük. A fájvédó lapok hadjáratainak azonban, melyet az építkezésnek ezen első eredménye ellen intéztek, nem ez az aggodalom és nem ez a feltét gondoskodás az alapja. A fájvédó lapok egész egyszerűen hadat akarnak füzenni annak a programnak, melyet a demokratikus pártok kezdeményeztek és alibit keresnek abban a nagy leszámolás perben, hogy ők miért nem építkeztek öt éven keresztül. Miért nem építkeztek akkor, amikor még drágán is lehetett építkezni, mert pénzhiány volt és minden beépített téglával arannyá lehetett volna átváltotatni a folyton rúroló és értékét vezető papírpenzt. Nem szabad drágán építkezni és aki drágán épít, amikor olcsón is lehet, az bünt követ el, de még mindig jobb drágán építkezni, mint sehogy sem. A lakásban nemcsak a légközműtérlet és az egyfűgáratok kell számba venni, hanem tisztában kell lennünk azzal is, hogy minden lakás egy-egy téglával a konzolidáció várában, mert mindenképpen az egy-egy családot mentünk ki a költségbeesés és gőgségesség, anarohisztikus légköréből és vezetünk vissza a béke, nyugalom, megedelés és bizakodás útjára. Az építkezési program egyik a rombadőlt lelek újrápítósének programjával is.

Mi történt a városbázán?

Két héttel ezelőtől jelent meg A Polgár legutóbbi száma s azóta, a nyári uborkaszézon ellenére, is voltak kisebb-nagyobb események a városbázán. Sajnos, nincsen helyünk, hogy minden azóta történt eseményről részletebben foglalkozzunk s így csak néhány szóval számolunk be arról, hogy a Polgár legutóbbi számának megjelenése óta mi is történt a városbázán.

A központi választmány ülést tartott s visszahelyezte jogalka a Wolffék által kihagyott választókat. Amíg az idei névjegyzékben 304.272 választó szerepelt, addig az 1926. évi névjegyzékbe 318.541 választó van felvéve. Wolffék csak 285.877 választót akartak felvenni a névjegyzékbe, azonban a központi választmány 32.664-gyel szaporította a választók számát. Kihagyta 3580 választót.

A választói névjegyzéket augusztus 1-15-ig közöszemlre tették és a panaszokat 31-ig lehet a közöszemlre bírószághoz benyújtani.

Bareza Gyula tanácsnok, a színházvizsgáló bizottság elen, tüzvezényesnek és egészésgtelennek nyilvánította az Andrássy úti Színház s jogörzés megtagadta az új színháznyitási engedély kiadását.

Havay Sándor holttestét hazaszállították Münchenből és a Kereseti úti temető díszsírhelyre helyezték örök nyugalomra.

A közpárti bizottság ülést tartott s megalakította albizottságait, Wolffék Friedrich Istvánt egyik albizottságban sem akarták jelölni s így a demokratikus blokk a keresztény közpárti alelnöknek a saját listáján adott helyet az építkezési albizottságban. Ebből nagy botrány keletkezett, Friedrich megköszönte a demokratáknak, hogy részvevő helyet juttattak és fenyegető hangon kiáltotta a Wolff-párt fele, hogy még megkésérülk ezt a viselkedést, amellyel őt, a párt alelnökét egyszerűen kiemmelék a keresztény párt jelöltjeinek listájáról.

A főváros 13 tagú küldetését Budth János alpolgármester vezetésével Ostendába utazott, hogy a hitéletközkel a külföldi községek ügyét véglegesre rendezze.

A külföldi névjegyzék összeállítását végző tisztviselők külön munkadíját, a demokratikus blokk indítványára délutánként 25.000 koronára emelték fel.

Kiket „csempészett“ be az új központi választmány a választók 1926 évi névjegyzékébe?

Néhány ismerős „ismeretlen“ a Terézváros egyik körzetéből — A Terézváros 14.844 jogfosztott polgára közül 14.680 kaptak vissza választójogot

A központi választmány legutóbbi ülésén, mint ismeretes Wolffék 23.000 kihagyásával szemben az új választmány 22.664 polgárnak adta meg elkobzott választójogát. A kurzus urának nagyon fájt, hogy utolsó jogfosztó kísérletük ilyen kudarcot szenvedett s ahelyett, hogy az új névjegyzékben kevesebb lenne a választó, a jogfosztottak jogainak visszaadása követhetőben a jövő évi névjegyzékben jelentősen több lesz a választók száma, mint az idelben. A Terézváros 14.844 kihagyott választója közül 14.680 nyerte vissza választójogát, az új központi választmány döntése értelmében. Itt szenvedett tehát legnagyobb kudarcot Wolffék szavazóóról próbálkozásai. Nem is tudják szó nélkül túrni balsikerüket s azzal vádolják a központi választmányt, illetve a demokratikus blokkot, hogy a VI. kerület választóinak legnagyobb részét jogtalanul „csempészték“ be a névjegyzékbe. Hogy mennyire nevéstéges Wolffék eme kétségbeesett kifogása, azt úgy hisszük, nem kell itt részletesen indokolni. Elég ha a tízezer és fél ezer kihagyott és jogaiba visszahelyezett VI. kerületi polgár közül néhány ismertebbnek a nevét soroljuk fel. A VI. kerület egyik választó körzetében a következő polgárokat hagyták ki Wolffék a névjegyzékéből „ismeretlenség“, „nemlétezés“, „elkölthetés“, „nem magyar állampolgárság“, „iskolázatlanság“ és egyéb fantasztikus címeken, akiket természetesen az új választmány visszajuttatott jogaikba.

Antal Margit, polgári iskolai tanítóné, Nyugati pályaudvar Amfrovics János, kereskedő, Szabolcs u. 3b, Blak Simon, cipőgyáros, Petneházy u. 43, dr. Bodó Lajos, tisztviselő, Bulevár u. 19, Bárdos Kornél, gyógyszerész, Bulevár u. 19, Benedek Ferenc, vendéglős, Szabolcs u. 10, Beck András, tisztviselő, Dévai u. 8, Berger József, kereskedő, Bulevár u. 19, Berger Mihály, tisztviselő, Bulevár u. 19, Beck Károly, tisztviselő, Lehel u. 6, Bader József, banktisztviselő, Szabolcs u. 3b, Diamant Jakab, kereskedő, Frangepán u. 33, Deutsch Henrik, magánzó, Lehel u. 6, Eberstein Ferenc, tanító, vagónlakó, Freund Imáé, hivatalnok, Szabolcs u. 29, Fleischer Aranka, MÁV kezelőnő, Bulevár u. 19, Faragó Endre, cserkész szöv. főtitkár, vagónlakó, Friedl Béla, kereskedő, Lehel u. 13, Faragó

Gyula, MÁV tisztviselő, nyugati pályaudvar, Farcas Dezső, miniszteri tisztviselő, Dévai u. 10, Ferdinánd Béla, kereskedő, Aréna út 126, Grünbaum Mór, kereskedő, Szabolcs u. 7, Grosz Péter, MÁV főellenőr, vagónlakó, Háltal Emil, fogtechnikus, Lőportár u. 6, Horváth Pál, tisztviselő, Aradi u. 23, Hallay Dezső, tisztviselő, Lehel u. 3, Hausz Dezső, rt. igazgató, Aréna út 126, Hoffmann György, miniszteri tisztviselő, Lehel u. 5, Kolossa Viktor, vendéglős, nyugati pályaudvar, Knapp György, kereskedő, Szabolcs u. 4, Kelemen Géza, tisztviselő, Szabolcs u. 1b, Kovács Vilmos, tisztviselő, Szabolcs u. 12, Kelemen József, tisztviselő, Szabolcs u. 1b, Krausz Ferenc, kereskedő, Szabolcs u. 15, Lillenthal Mór, tisztviselő, Bulevár u. 9, Lévai Jenő, lapszerkesztő, Lehel u. 8, dr. Moldoványi István, orvos, Gyáli u. 1, Moesonyi László, hadnagy, Bulevár u. 21, Nelenovkovicz Ferenc, iparművész, Szabolcs u. 3b, Neufeld Armin, kereskedő, Szabolcs u. 11, Oklányi István, tisztviselő, Szabolcs u. 3a, Olajkár Gyula, MÁV főmérnök, nyugati pályaudvar, Ötvös Pál, tisztviselő, Lehel u. 17, Pirosek Rezső, tanfelügyelő, nyugati pályaudvar, Piek László, kereskedő, Bulevár u. 21, Pásztori Jenő, tisztviselő, Bulevár u. 21, Prém Róbert, kereskedő, Lehel u. 8a, dr. Paulik Elemér, orvos, Lehel u. 8a, Pieri Cézár, MÁV főmérnök, Podmaniczky u. 24, báró Röny László, MÁV tisztviselő, nyugati pályaudvar, Rosenbaum Simon, tisztviselő, Lehel u. 5, Rényi Sándor, tisztviselő, Lehel u. 5, Strobl Vilmos, MÁV felügyelő, Podmaniczky u. 24, Schwarz Ernő, tisztviselő, Lőportár u. 10, dr. Staud Alajos, orvos, Dévai u. 9, Sebess Ernő, tisztviselő, Bulevár u. 21, Stöngel Rezső, gyógyszerész, Dévai u. 21, Szirmai Árpád, tisztviselő, Bulevár u. 21, Urnits Rezső, gyógyszerész, Bulevár u. 15, Wittenberger József, kereskedő, Lehel u. 5, Wolf Vilmos, gépészmérnök, Aréna út 126, Veiss Zoltán, MÁV titkár, Podmaniczky u. 11b, Moksosy Endre, tisztviselő, Bulevár u. 21.

Ismétlünk, ez csak egyetlen választókörzetből kiemelt ismertebb polgárok névsora. A kevésbé ismert „ismeretlenek“ neveinek lekölthésére kevés a papíros.

Egy apa kilenc éve keresi elveszett gyermekeit

A honvédelmi miniszter segítségét kéri felkutatásukhoz — Romantikus történet napjainkból

A honvédelmi minisztérium díszéri kapuja előtt disztrubás lovasrend. Egymástán érkeznek autók és fogatok, katonatisztek, civlek, papok, jólöltözött urak és egyszerű kispolgárok tömege önzülük be szűnt nélkül a kapun. A honvédelmi miniszternek fogadónája van.

Fent, a miniszter előszobájában rengetegen várakoznak bebocsátásra. Kérvényeket hoznak, reményeket és várakozásokat, sorsfordulást hitet, kérvényeket, melyek utolsó szakaszának a faldokló kezében, faldoklóknak, amik kikívánczolnak a kintzolt lélekből, mindenki attól az egy embertől vár segítséget, támogatást, tanácsot, aki ott bent ül a párnázott ajtó mögött, amelyre várakozás teljesen tapad száz és száz szempár.

A várakozók sorában deresedő fejd, keményaréb magyar ül, kezében kérvényt szorongat. Szemben valami nagy-nagy fájdalomnak visszfénye, aréna a rettegés, fél-felbuzduló bátorság, romémség és csigédre villogó járgák. Idegesen felugrik, üles, gyors léptekkel mért végig a szobát, az ablakhoz lép és előrefelé tekintettel nézi az ucca forgalmát, az embereket és fogatokat nyüzseget, aztán ismét leül, lábait izgatottan dobálja, valahányszor nyílik a párnás ajtó, felugrik, aztán lemondán ül le újra: még aluss rája a sor!...

Ennek az embernek a története, amint a körvénnyel kitűnik, szomorúan romantikus epizódja a nagy világtörténet és a seb, melytől lelke vérzik, az a seb, mely ezek és ezek lelkét égeti még mindig begyógyíthatatlannal.

A menekülés

1916-ban magyar csapatok tartották megszállva Semendria városát Szerbiában. Mikor a csapatok visszavonultak felvezetett menekülés kezdődött, nem volt idő a csomagolásra és bizony nagyon sokan hátrorakult ruháikat, kis vagyonukat hátrahagyva kapaszkodtak fel a menekülőknél vivő vonatokra.

A menekülők sorában volt Fischer Károly

Vasbútor, részbútor

sodronyágybetétek Klein Gyula és Yára vasbútor-gyárában, Budapest, VII. kerület, Dob utca 58. szám

zagyvapálfával üvegfüvőmester is, aki kétségbeesetten jutott tudatára, hogy a forgatásban és tolongásban lehetetlen három gyermekét, a 16 éves Angelinát, a 14 éves Ferencet és a 13 éves Józsefet magával vinnie. Az ott állomásozó katonaság egyik vezetőjéhez, egy alezredeshez fordult és a jószívű katonatiszt ekkor magához vette a három gyermeket, hogy az apa nyugodtan menekülhessen. Arról persze, hogy a gyermekek mikor és milyen módon kerülnek vissza az apához, nem volt idő tárgyalni, de nem is lehetett, hiszen az alezredes nem tudhatta, milyen parancsokat fog kapni és mi fog történni a legközelebbi jövőben.

Igy maradt el a gyermekektől Fischer Károly és amikor a háborúnak vége lett, teljes erejével nekiadta magát a kutatásnak. Magánéleti vívódásokat mozosított, hirdetésekkel adott le a lapokban, hogy megállapíthassa, ki volt a katonatiszt, aki a gyermekeket átvette és mi lett a sorsuk. Városról városra utazott, bekalandozta az országot, előlagozott Szerbiába is, mind hiába. Az egyetlen nyom, amelyre rábukkant, hogy a menekülés időpontjában a lugosi hadtáppaszálói állomásozott Semendriában, tehát nyilvánvalóan ennek a parancsnoka vehette pártfogásába a gyermeket.

A kérvény

A gyermekek nem adtak életjel magukról. Ha még életben vannak: Angela ma 25, Ferenc 23, József 22 éves. Felöltözött emberek, akik bizonyára szintén keresik apjukat és jelentkezének.

Fischer Károly üvegfüvőmester most végössébesztésében a honvédelmi miniszterhez fordult. Arra kéri a minisztert, állapítsa meg, ki volt 1916-ban a Semendriában állomásozó lugosi hadtáppaszálói parancsnok, él e még és a derék tiszt, hol lakik és meglehetne e az ő segítségét találni azt a nyomot, mely végre gyermekeikhez juttatná a kétségbeesett apát...

Fischer Károly úr! — olvassa az előtte fekvő papírlaplóról a sorokévekkel nevet a miniszter titkára. Es Fischer Károly kezében kérvényével eltűnik a párnásajtó mögött, hogy a miniszter segítségével történő felkutatásán gyermekei után...

Még egyszer olyan jól ízlik

gyári védjegyünkre, a „kávédaráló“-ra!

az Ön kávéja, ha Ön a tisztá, izletes, Franck' kávépötléket használja. — Úgyeljen be vásárlásainál

Baj van egy cserkészcsapattal

s általa egy vagy két cserkészfő- vagy veserparancsnokkal. Az egyik ilyen főpéntet strandfürdőbe engedte a gyerekeket „rendésztől szolgálatra“ s ebből baj kerekedett. Baj a főparancsnok úrra vagy urakra is, ami bennünket egy csípőt sem bánt, de baj a gyerekekre is, ami azután igazán bántó. A cserkészintézmény szép palánta s okos kertész nagygyűrés növények nevelheti. De okos legyen az a kertész — kertesnek, ne pedig másként okos. A mi cserkészaink egy gyönyörű, biztos ígéret a jövőre, ne akarja est az ígéretet senki főparancsnok felváltani a jelen sítány apróprézésre. S ha est a parancsnok urak meg nem értik vagy nem akarják megérteni, értessek meg velük a tanügyi hatóságok. Mint ahogy — remélhetőleg — most is meg fogják érteni. Ok maguk pedig talán meg fogják majd érteni, hogy a cserkészek ügye van olyan fontos, hogy megérdemel egy kis figyelmet. Valamiskéve többet, mint amennyiben eddig részesítették.

A közigazgatási bizottság

kötelességszerűen és rendben megtartotta augusztus havi ülését is. Sorra kerültek az egyes jelentések és sora megtárgyalták és leterágyalták valamennyit. A tárgyalást úgy tessék érteni, hogy minden egyes jelentés igazolván keretül szolgált s ha ebbe a kerethez a főváros lakosságának valamely ügye-baja bele volt illeszthető, az nyomban oda is került a bizottság elé. Mert az új törvényhatósági bizottság-nak s benne a közigazgatási bizottságnak ez a fontos: a lakosság sok ügye-baja, amelyeken segíteni kell is, valahogyan lehet is.

Ehez tartozik az is, hogy a közigazgatási bizottság ülése — ülés. Még augusztusban is ülés, nem úgy, mint valamikor, amikor a bizottság egy-egy „ülését“ az jelentette, hogy egybegyűltek — néha egyetlen, néha tizen hárman is és ha Csillery Andrásnak véletlenül nem volt készen egy-egy támadása a szakszervezetek vagy a szociáldemokrata párt ellen, nem is volt ott akkor felszólalás, ha csak valamelyik ügyvéd-tárgya a bizottságnak nem hozta elő az iródási ügyeit. Most: illetőségi ügyek, vámügyi zoklások, közmunkák, kenyérrák, drágaság, vízellátás, játékbank és egyéb a napi események által felvetett kisebb-nagyobb kérdések, mind oda kerültek a bizottság elé. A demokratikus blokk tagjai hozták oda, de állapított meg, hogy Wolffék is beleszóznak az új módszerbe s sorba támogatják a blokk tagjainak igényeket. Lássan rájónnek, hogy a bizottságban tényleg lehet a köz érdekében dolgozni. Rájöhetnek volna előbb is, csak éppen — be kellett volna engedni a kisebbséget a bizottságokba, mikor az még kisebbség volt.

Engedemény árban hangszerek és gramofonok
a Nemzeti Demokrata Párt 67 tagjainak
Lemex újonaságok legnagyobb raktára
Hangszer-Otthon

FEKETE MIHALY
Budapest VIII. kerület, József körút 9. szám

SAKORVOSI rendelő vér-és nemibetegkór részére EÜST SALVARSAN ÖLTÁS Rendelés egész nap. Rákóczi út 32. sz., I. em. I. Rókusfal szemben

Bécsben már a lakásnékülkek is egyesületet alakítottak

A hatalmas bécsi építkezések sem tudták még a lakásnyomort megszüntetni és a bécsi lakáshivatal előtt 80.000 kérvény fekszik, melynek csak izen kis részét tudják kedvezően elintézni. Tudósíveseket és terhes asszonyokat is el kell utasítani. A lakás nélkül maradtak a legintenzívebb módon kénytelenek elhelyezkedni. Akinek a külföldre menhelyeken nem jut hely és a szabadban nem akar „lakni”, az telefonfülkébe és hasonló helyiségekbe „költözködik”.

A bécsi lakásnékülkek a 150.000 albérlővel egyesületet alkottak, mely legutóbb vasárnap tartott a

Volkstheaterben népes értekezletet, melyben ezer ember jelent meg a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból.

Howy milyen ötletelen igyekszik az egyesületbe tömörültnél insékesen lakáshoz jutni, arra jellemző, hogy aprotírdátást tetek közzé, melyben „Dollár” jellegre egy amerikai számára hűtorozott szobát jelöltek. Ötvennyolc ajánlat érkezett az aprotírdátásra ily módon, közöttük bessen álló négyzetos lakásokat is áruba akartak bocsátani a léprement ajánlatok.

Vigyázz: ki a névrokonod!

A „priusz” rejtelmel — Mivel kinozzák a rözsönseget?

Akinek dolga akad manapság a rendőrségen és a Bélaúccal kapun át lép be az épületbe, esodákozva és meglepetten látja azt a hatalmas tömeget, mely sorban áll az udvaron és arra vár, hogy felkerüljön az emeletre. Érdeklődésre azután meg tudhatja, hogy ezek a szerencsétlenek arra várakoznak sokszor órák hosszat, hogy az utlevélhivatal elsőemeleti helyiségbe feljussanak és ezzel megváltsák még néhány hasonló ácsorág árán a jogot arra, hogy az országot üzleti ügyükben, vagy nyári üdültség céljából elhagyhassák.

A kép valamikor nem okozott feltűnést, mert utlevelét szerezni hetekig való ácsorágot, futkosást és várakozást jelentett, de amióta *Hetényi Imre* dr. főkapitányhelyettes vette kezébe az utlevelosztály vezetést, ezek a bajok teljesen megszűntek. Az ő erős keze és nagy tudása napok alatt rendet teremtett az utlevél őszingelben és ettől kezdve már csak a vizum megszerzése rémítette az utazni kényserlélőket, az utlevél megszerzése simán és alig néhány napi várakozás árán ment.

Mi az a „priusz”?

Do ma sajnos, nem ez a helyzet. Arról, hogy a közönség fegyelmezettségét következőben — mindenkinek most, a nyári utazások küszöbén jut eszébe, hogy utlevélvó van szükség — a munka oly mértékben szaporodott fel az utlevelosztályon, hogy az aránylag csekély számú személyzet képtelen, hogy az utlevelvó és utlevelvó feladatát a rendőrség nem teheti. Akinek sűrűs a dolga és méltányos, hogy soroktól vól kapja meg utlevelét, *Hetényi Imre* dr. főkapitányhelyettes rendelkezésre áll, oly páratlan szeretelműségével és segítőkészséggel, ami közbiztonságainak, sajnos, egyedülálló. De azokról a lehetetlen viszonyokról, a közönségnek arról a bízhatatlan ismeretéről és semmibeveséről, mely az ú. n. bünyűgyi nyilvántartó alkalmazottai részéről megszűnt, már mégis csak tehet valaki.

Közudomás, hogy mindenki számára, aki utlevelét kér, kiállítanak egy ú. n. priuszlapot. A priuszlapnak az a rendeltetése, hogy segítségével megállapítsa az utlevelosztály, nincs-e az utlevelkérő ellen eljárás folyamatban, melynek következményei elő

esetleg az utlevél segítségével akár menekülni. A priuszlap a bünyűgyi nyilvántartóba kerül, ahol megalapítják, hogy bünyűgyi szempontból kizárható-e az utlevél, vagy nem. Es itt kezdődik a közönség kálváriája.

Kárk mások bűnéért bűnködnék

A nyilvántartóban az a böles berendezkedés dívik, hogy az utlevelkérlemező priuszlapjára rávezetik minden hasonló nevű egyének bünyűgyi aktaszámait. Ha tehát Kovács Péter ellen eljárás folyik, akkor az ő bünyűgyi számát rávezetik minden Kovács Péter priuszlapjára és Kovács Péter szabadhat azután bíróságától-bíróságig, ügyészségtől-ügyészségig és rendőrszolgálatától-rendőrszolgálatig, igazolni azt, hogy nem azonos az eljárás alatt álló Kovács Péterrel. Csak ha ezt igazolja, kapja meg utlevelét.

Hát ez az, amin segíteni kell és ez az oka, hogy a közönség írtózza gondol arra a lehetőségre, hogy utazni kénytelen. Nem tudják elképzelni, hogy ne lehetne a prioritás módját így megváltoztatni, amely az ilyen vevőkatort kizárja. Elvégre a priuszlapon rajta van a kérelmező személyi adatai, rá lehet vezetni az eljárás és anyjának nevével is a nyilvántartó pedig a priusz megállapításánál vegye tekintetbe ezeket az adatokat. A mai rendszer mellett ez lehetetlen, mert a nyilvántartóban tudomások szerint csak a név szerepel és az így, melyben az eljárás folyik, meg kell tehát változtatni ebből a szempontból a nyilvántartás módját. Nem ismerjük fel a rendőrség adminisztrációját és azért tetelünk fel jöhszeműben, hogy a nyilvántartás bizonyossága okozza a bajokat, mert azt nem akarjuk feltételezni, hogy neudörögődségben vagy felületességben kell keresni a bajok ordoját.

Az az a kérelmező fordulunk tehát *Hetényi Imre* főkapitányhelyettes árchoz, azoknak a kereskedőknök és iparosoknak nevében, akiknek most mérhetetlen kárt okozott a prioritás mai rendszerre folytan bekövetkezett elutasítás kérdéselem, vegye kezébe ennek a kérdésnek megoldását is. Amint az utlevelosztályban néhány nap alatt rendet tudott teremteni, úgy meg fogja találni a módját annak is, hogy a nyilvántartóba is egészséges és a közönség érdekeit szemelőtt tartó viszonyokat teremtsen.

Kik képviselik a főváros népét a városházán?

Az új fővárosi törvényhatósági bizottság tagjai közül folytatódok a következőket mutatjuk be *A Polgár* olvasóinak:

Battenberg Lajos

neve a XV. választókerületben tünt fel a választások előtt, a Ripka-párt plakátjain. A neve mellé annyit vól odafára, hogy posztalégyvélő, de azok a nevek, melyek a választási agitációban vele együtt és utána szerepeltek, azt bizonyították, hogy Battenberg Lajos nagy tekintélynek és bizalomnak örvendő választókerületének polgársága között. Cseszde, nyugodt választási harcot folytatott le kerületében Battenberg Lajos. A politikai programbeszédeket azzal pótolta, hogy tudósoktól közgazdászokig, orvosok és tudományos kérdésekről rendeztetett előadásokat. A választási propagandának ez a szokatlan módja azt látszik bizonyítani, hogy Battenberg Lajos a politikát komoly feladatnak és munkának tekintti. Ha választókerületében elért választási eredmény pedig igazolta, hogy tekintélyes számban voltak olyan választópolgárok, akiknek ez a program megfelelt és akik bíztak abban, hogy Battenberg Lajos a városházán is a jelszavakkal mentes komoly munkának a híve lesz és a polgárság igaz érdekeit komolyan fogja szolgálni.

Farkas István

a szociáldemokrata párt vezetőkának egyik legkimagaslóbb egyénisége. Földi Gyulával ellenfeletlen ő a „Barcos” politikusa partjának. A harcban azonban

Farkas István sohasem küzd sem a demagógia, sem a személyekkedés eszközeivel. Nem tartozik sem a régividatú „véres szájú” szocialistákhoz, sem pedig azok a tipusoz, mely a párt programjából csak a doktrínát tanulja meg és az elméleti kérdések egyoldalúsággal fölözta. Farkas István szigorúan megmondta a realitás talaján s a politikában is a tények körétehetetlen logikájával harcol. A városházán azoknak a szocialistáknak a tipusozoz fog tartozni, akik ösben nagyzerző intézményekkel és embereségek, okos gazdaságpolitikával, súlyos időkben emlékeztetés eredményeket értek el.

Stern Sándor

ismert lipótvárosi kereskedő, a városháza régi tagja. A Lipótvárosi Társaság vezetőjében élénk társadalmi működést feltölt és a Lipótvárosi polgári mozgalmában, a zsidó hitfelekezet mozgalmaiban is, mint a lipótvárosi templonkörzet egyik vezetője, becsült nevet szerzett magának. A VIII-ik választókerület Ripka-párti listáján első helyen jelölték a választások alkalmával, és a fővárosnak ezt a választókerületét másodmagával képviseli a közgyűlésben. Stern Sándorra a kereskedőket érintő kérdésekben előkelő szerep vár a fővárosi törvényhatóságban.

Büchler József

eddig a szociáldemokrata párt keretén belül a pártmozgalmak nézős feladatát látta. Az ő kezében futott össze az utolsó években a párt sokirányú

akciójának minden szála és Büchler József a statisztikus felkimerettségével gyűjtötte össze és tartotta rendben egy hatalmas adminisztrációval működő párt minden aprólékos adatait. A szociáldemokrata párt városi frakciója már eddig is a legnagyobb kérdésekben, így elsősorban a központi választmányban és a közlekedési bizottságba első osztásorba küldte Büchler Józsefet és az ő egyénisége erősen hozzájárult ahhoz, hogy még a jobboldali pártok is megelégedtek voltak észre, hogy a szocialista városatyák komoly tudással fellegyerve, az alkotó munka tisztá szándékával foglalták el helyüket kibécsélésben is. A polgárság külön hálaával tartozik Büchler Józsefnek, mert a választóügyi reklamációk idején fáradságtalan munkával vett részt partjának és a demokratapártnak közös akciójában.

B. Virágh Géza

Régi újságíró s eddig így szolgált a közt. Ez szolgált azzal is, hogy a fővárosi hetedik kerületében megszervezte és hosszú években keresztül vezette a függetlenségi pártot, mint annak ügyvezető-elnöké. A főváros ügyeinek megjavításáról folyó harcok is derékán kivette mindig a maga részét. Az első hetilap, mely speciálisan Budapest szokásfóvárosi ügyeinek tárgyalását vette fel programjába, ő hozta életre a vezető ügyesen, becsületesen, harcossan mindmáig. Hogy milyen szellemben, arra elég megjegyezni, hogy programja jobb, szebb, gazdag és független Budapest, s hogy ebben a lapban bontotta ki tavaly a kispolgárok városi partjának a lobogóját. Ez alatt a lobogó alatt esztakozott az ellenzéki demokratikus blokkhoz, s most ez alatt vólud be a városháza közgyűlési termébe. Bizonyos, hogy jó, hasznos, derek munkát fog ott is végezni.

Dr. Bánóczy László

a szociáldemokratapárti mandátumával került a városházára. Dr. Bánóczy László a kulturpolitika egyik leghivatottabb harcosa lesz a közgyűlésben, különösen a népszínházi bizottságban vár ró nagy feladatot, mint egyébként legkiválóbb színházi szakértőre. Neve először a Thália színházhoz kapcsolatosan tünt fel, mely a modern színházi törekvészek első kísérlete volt. Bánóczy volt a színház főrendezője és művészi irányítója. Jelenleg a Magyar Színház főrendezője s így visszaküldött eredeti hivatásának színhelyére. Bánóczy Lászlót a politikába az a reakció sorolta élet, mely a jogok megnyirbálásával és a gazdasági élet igazságtalan szabályozásával egyidőben a szellem és kultúra haladásának is hadat üzent.

Dr. Auer Pál

Ügyvéd, az elméleti jogtudományban is kitűnt és ismert művelője. A jogirodalomban nemzetközi jogi kérdéseket foglalkozik és a békeszerződés problémáival. A városházán majd alkalmazhatja tudásának ezt a részét is, mert Wolffék valóságos az ellenesség megszűlés szabályait valószínűsíti meg négy éves iralmukban és meg a — kisebbségi jogokat sem védelmeztek. Dr. Auer Pál majd megantánítja őket arra, hogy a nemzetközi jog az ellenesség szemben is enyhébb és emberesegebb elveket állapít meg, mint a milrenek a kurzus azokkal a polgárokkal szemben alkalmazott, akik sokkal ösőbb jogi lakosai voltak a fővárosnak, mint ők. Auer Pál dr. a Kossuth-párt képviselőiben került a bizottsági tagok névjegyzékébe, de alapos tudására a Demokratikus pártok valamennyienek nagy szüksége lesz a városházán.

A Polgár rádiója

Newyorkból kérdezik: hogyan kell villamosáramot ekrazitból előállítani?

Palesztinából érkezett: Hány zsidó fog a Bethlen-udvarban lakni, ha felszabadulnak a lakások?

Lendvai-Léhner Istvánhoz: zsidó volt-e az a két kigyó, amelyet keblén melengettett?

Zalaegerszegi internálótáborba: hányzor az évben oszlatják fel Önöket?

Jeanovics Pálhoz; A Horn Ede uccát is az Ön ajánlatára neveztek el?

Beszkarhoz: Ha olcsóbban is lehet fentartani a villamosvasutat, miért emelték a tarifákat?

Két pesti állomás egymás között: Tönkre ment a háziura augusztus 1-én?

LATTÁ? Nyakkendőim, inccim, gallérijaim és harisnyám, kesztyűm? Hecht úriáruháza, Váci ut. 16. (Karin térd)

SZÍNHÁZ

Van már erkölcsstelen festmény,

azóta már Rákosi József egyik darabjára is ráütköztek az erkölcssteleniség helyezett, erkölcsi cenzúra alá vették...

A plakátoknak, melyeken az uszorabírói ítéleteket függesztették ki...

Zilahy Lajos filmadarabot írt, az új lendületet véve, újrászólva újjáéledő magyar filmgyártás fontos eseményéről...

pénzünk stabilizálódott és a közönségnek megvolt a biztos érdeklődése. Az erkölcs uszorabírói is vége fog szakadni...

Még szerencse, hogy a művészekkel nincs külön erkölcs-bíráskodás és legalább plakátokon nem szegényítik meg azokat...

folynak egy hét óta a felvételek és a gödi strandfürdő melletti kis fenyveserdőben, a Sajó-villa kertjében...

A Magyar és Belvárosi Színház bérléte. A Királyi Színház után a Magyar Színház és Belvárosi Színház bérbéradásának ügye jutott ma dűlőre...

kell dolgozni a még mindig nincs itt — szerintük — az ideje a „kevés haszon, nagy forgalom” egészséges elvénél.

Mindzek után pedig nem lesz nehéz felállítani a szempontban kereskedelmi tárgyalások horoszkopját. A külügyi minisztérium, okafura a legutóbbi események felett...

A magyar fogyasztópublikum szeretné remélni, hogy ezek a szempontok kellő mérlegelés tárgyává fognak tétetni...

Rövid hírek a gazdasági életből

Legközelebb egy amerikaiakból és angolokból álló bizottság jön Magyarorszárra, hogy a Mátraménnyel lignit-telepek felhasználhatóságát tanulmány tárgyává tegye.

Pásztor Miksa, a Pénzüntéti Központ vezetője a napokban fog megérkezni hosszabb szabadságáról...

A Nemzeti Hitelintézet angol részvényesei újabb kísérletet tettek, hogy a részvényfolyamukat tovább adják...

Egyes hírek szerint a tőzsdei intervenció bizottság bizonyos bankoknál kísérletet tett arra nézve, hogy az értékpapíralományán könnyítsen...

A legutóbbi őrési viharok mintegy 30%-al csökkenték a bőségesnek remélt szűret kilitásait.

Asszonyok nyaralása

Egy bécsi orvos érdekes és közvetlen hangú cikkben foglalkozik a középosztálynak egyik problémájával: az asszonyok nyaralásával.

A gondos férj, anyagi áldozatok árán is, falura küldi az anyát a gyermekekkel. Szombat estét, vasárnapját és néhány heti pihenőtől ő is a családdal tölti.

Sokan azt hínék, hogy ez tisztára pészkerdes, pedig fényűző panziók nélkül is megvalósítható a nyaralásnak ez a módja.

Az asszony lelki higiénájához tartozik az is, hogy időnként kiszakítsák a családi környezetből, sőt a házastól is.

Tűz ellen biztos a harcod, Hogyha veszel MINIMAX-ot. MAGYAR MINIMAX RT. VI., Rózsa uca 85. Telefon: 37-31.

Művészek és bohémek találkozóhelye Károly-pince étterem VIII, Bércokcs uca 12 (József körút sarok)

KÖZGAZDASÁG

A provizórium-harc tanulságai

Milyen kilátásaink vannak a szeptemberben meginduló új tárgyalásokra

Miként ismeretes, a kormány normális kereskedelmi szerződés hiányában egy ad hoc provizóriummal kívánta átjuttatni Ausztriára felé a magyarországi gyümölcsfelteleknek...

A legelső s tán a legfontosabb tanulság a számunkra, hogy a provizórium-tárgyalások előkészítésénél a külügyi kormányzat ismét csak szánalmatlan ügyfelfogottságot és tájékozatlanságot mutatott.

Szomorú kérdés, amire aligha kaphatunk valamikor kielégítő választ, hiszen a mi diplomáciai testületünknek Rip van Winkle a tiszteletbeli elnöke...

Mikor Napoleon elvesztette az orosz háborút, hazatért Párizsba:

— A hadsereg elveszett, de a császár — jól érzi magát.

Ma már ott tartunk, hogy a rosszul végződő külkereskedelmi tárgyalásokról előbb-utóbb hasonló buletíneket lesz alkalmunk olvasni: A tárgyalások megújultak ugyan, de a hazai textilipar — az jól érzi magát.

Az elől sem lehet szemet hunyni, hogy a magyar termelők s a gyümölcskereskedők belföldi árpóltikája ismét csak a maga szerencsétlen egyoldalúságában tetszelgett.

Az elől sem lehet szemet hunyni, hogy a magyar termelők s a gyümölcskereskedők belföldi árpóltikája ismét csak a maga szerencsétlen egyoldalúságában tetszelgett.

Csigány Színház új előadás: Romantikus feleség. KERT MOZI. Dodó a viharban Gaumont híradó!

POLGÁRI SZERVEZKEDÉS

Mi újság a pártkörökben?

— A demokrata kerületközi női intézőbizottság július 30-án tartotta a választások után első értekezését a Nagy János-uccai nyári helyiségben. Szendrőmárai nyitotta meg az ülést és elősorban megköszönte az asszonyok fáradságtalan buzgalmát, amit az agítáción terén fejtettek ki. Aztán meleg szavakkal üdvözölte dr. Baracs Marcellt, mint az újonnan megalakult szociálpolitikai osztály elnökét. Ismertette, hogy ezután a női mozgalom két irányban fog haladni, az egyik a politikai, a másik a szociálpolitikai irány. A szociálpolitikai súlyos feladatokat involvál magában, amelyhez teljes ember kell, azonkívül meleg szív és női lélek és azt megtaláltuk Baracsban. Felhívta az asszonyok figyelmét a szolidaritásra és pártfegyelmre. Ezután az újonnan építendő lakásokról és az élmezőny bajairól tanácskozott az intézőbizottság. A vita során Gizi, Reiszter Ilona és mások. A következő határozati javaslatot küldik meg a felfűzésre: nek: Az építkezéshez adjon az állam olcsó hitelt, 30

évi adómentességet és főképen a magánépítkezést segítse elő különféle kedvezményekkel. Az új házakban minden 2 szobás és nagyobb lakással legyen fürdőszoba, az egyszerűbb lakások számára minden emeleten egy fürdőszoba, melyet mosókonyaharendszer szerint használhatnak. Minden lakásban legyen ruccs, minden házában telefon. A mosókonyha a legfelsőbb emeleten legyen és legyen rezervoár a víz számára, ha esetleg defektus támad a vízvezetékben, ne akadályozza meg a mosás. A lift legyen ingyenes.

Az élmezőny kérdésénél a következő megállapodásra jutottak: Az élmezőnyek számára kedvezményes szállítást kell biztosítani, mintán a drágaság egyik oka a magas vasúti tarifa. A közszégi üzemek ne kell eszteni, mintán a legáltalánosabb árut hozák forgalomba, rosszul mérnek, egy kg krumpli vásárlásánál sokszor 20 dk hiányzik, az alkalmazottak udvariatlanok és az üzem fenntartása rengeteg költségre kerül, mivel forgalma kicsi. A kincstári részesedést — főképen a cukornál el kell törölni. A tejeműveknek és gyümölcsöknek nem szabad ilyen hallatlanul drágának lenni. Külföldi mintára legyen zöldéségek kosai, amelyek a korai órákban házhhoz viszik a főzelékféléket.

Ausztriában a nők egyenjogúsítására törekednek a házasságban

Popp és Proft asszonyok, szociáldemokrata képviselő a nemzetgyűlésben, érdekes javaslatot terjesztettek elő. Ebben a törvényjavaslathoz szabályozni kívánják a jogviszonyt a házastársak, valamint a szülők és gyermekek közt.

Kívánják, hogy külföldi emberrel kötött házasság esetén a nő ne veszítse el állampolgárságát, osztrák illetőségű. Gyakran megtörténi ugyanis — szól az indoklás —, hogy ha egy külföldi Bécseben évek óta él, valamely foglalkozást és is hamarabb hal meg, mint osztrák felesége, az asszony elveszti illetőségét és sokszor megtörténi, hogy idegenben kell menekednie keresnie, ahol sekkit nem ismer, ahol a lakosok nyelvét nem érti, csak azért, mert a férje külföldi volt.

Kívánják tovább, hogy a házastársaknak egyenlő jogai és kötelezések legyenek. Azaz, ha a házastársak közül az egyik képtelen magát fenntartani, akkor a másik házastárs vagyonának és jövedelmének arányában tartozik az egyikről gondoskodni, azaz a nő is gondoskodik a férjéről.

nyában tartozik az egyikről gondoskodni, azaz a nő is gondoskodik a férjéről.

Kívánják tovább, hogy a házasságkötés alkalmával a házastársak megegyezessenek a családi névre vonatkozólag. Ez a családi név azonban csak vagy a férfé, vagy a nőé lehet. Tehát közös meg egyezés esetén a férjet is hívhatják a felesége nevével. Kívánják, hogy az állandó tartózkodási helyet kölcsönös egyetértéssel változtathassák csak meg és az asszony, ha alapos okai vannak a lakóhely megváltoztatásának megtagadására, ne legyen kényszerítve az átköltözésre. Eddig ugyanis kötelezhető volt.

A szülők és gyermekek közti jogviszonyt akképpen kívánják módosítani, hogy a házastársak teljesen egyenlő hatalmat gyakoroljanak. Tehát mindeütt, ahol a törvény „atjai hatalom”-ról beszél, ezután ez álljon: „szülői hatalom”. Hasonlóképpen teljes egyenjogúság alapján kezelhessék a családi vagyont is.

Harc az ifjúság munkanélkülisége ellen

Bele kell nevelni az ifjúságra a hivatás szeretetét

A háború utáni gazdasági viszonyok egyik legfontosabb problémája annak a hatalmasnak a kérdése, amely az iskolák padjából kikerülve, kellő munkakialom hiányában, erős szervezettel és jól hasznosítható szellemi képességekkel, már élet-pályája kezdetén a munkanélküliség táborát néveli. Az ipar lefokozott termelőképessége nem nyújt kellő alkalmat ezek foglalkoztatására, de a legjobban esetben is csak segédmunkára tud fiatal erőket alkalmazni, aminek a jövő közigazdasági szempontjából az a beláthatatlan hátránya származhatik, hogy

hogy az ilyen kibővített tantervhöz felvegyék a közügyességeket, a polgári és hivatási tudnivalókat, leányok számára háztartási, kézimunka, beteg- és csecsemőápolási szaktárgyakat, Logfőbb akadályja azonban az iskolázás meghosszabbításának az, hogy az iskolatörvények szerint erre a tanulók nem lehet kötelezni. Ezzel szemben sokkal egészségesebbnek látszott az a terv, hogy

14—16 éveseket helyi szabályrendeletek által hivatási tanfolyamok látogatására kötelezzék.

Ezt már egyes közösgökben sikerrel be is vezették. A tizenhat-tizenéves éves fiatalokéakra is kövvelített kényszerű gyakorolnák, amennyiben a munkanélküliségi kijelzését attól teszik függővé, hogy a résztvevők a hivatási szakiskolákat látogatják-e. A hivatási tanfolyamok tárgyai fákna: német nyelv, számolás, földrajz, hivatás és polgári tudnivalók, közigazdaság, egészségápolás és torna. Leányoknál emelkül: beteg- és csecsemőápolás, kézimunka és háztartás. A tanításnak a gyakorlati élethez kell alkalmazkodnia és így teret engednek annak is, hogy a hallgatók saját érdeklődésüket is kielégíthessék és kivándorágukat elgáthassák.

Sikerrel próbálták ki a mezőgazdasági munkára készülő oktatásának azon gyakorlati módját is, hogy gazdaságokban elhelyezték őket, így pl. Westfalen-Lippe munkügyi hivatala egy évben összesen kétszáz növendéket helyezett el különböző gazdaságokban. Másik módja a foglalkoztatásnak

a tanműhelyek létesítése, melyeknek legcélszerűbb módja az, ha közszégi üzemekhez csatolják őket,

mert ez biztosítékot nyújt arra, hogy a fiatalok munkaejével és egészségével a vállalkozó nem fognak visszaélni. Hasonló, sőt még ennél is jobb módja, ha ilyen foglalkoztató műhelyeket jótékony intézményekhez csatolják. A beutalás a munkügyi hivatalok vagy népjóléti intézmények által történik, finanszírozása pedig úgyléppen, hogy a tisztelet érem felülük részére a munkanélküliségi utalás a dlat a műhely vezetőjének fizeti, a nyersanyagot ugyekereskedői áron szerzik be, a munka terményeit pedig közintézményeknek adják el. Egyes városokban a felnőtt munkanélküliek

mellett a közmunkáknál is alkalmazták a fiatal korúakat: erdei munkánál, utépítésnél, karbantartási és kertészeti munkáknál. Természetesen gondoskodni kell róla, hogy a fiatalok alkalmazása ne essék a felnőtt munkanélküliek rovására, a tanműhelyeknek pedig nem szabad olyan árnyakat ütöniük, hogy a kisipar érdekeibe ütközzenek.

Mindezek az intézkedések egy életerős állami és közszégi kormányzati és közszellemek a bizonyítékai, mely a jelenen túlmenően a jövő érdekében is kellően szem előtt tudja tartani és tisztában van azaz, hogy minden nemzedék nemcsak önmagáért, hanem a jövő nemzedékek boldoguldsáért is felelős.

A közlemezési bizottság

Ez a bizottságot a háború tette igen fontos bizottsággá. Akkoriban volt úgy, hogy a bizottság a késő éjjeli órákig ült együtt, hogy megtárgyalja, hogyan lehetne Budapest lakosságának a betevő falatját biztosítani. Aztán jött a kurzus és átvette a kurzus előtti időkből a hosszú tárgyalásokat. A többit rábírta a közlemezésiügyi tanácsokra. Az igazsághoz képest meg kell állítani, hogy ez — Vajna tanácsnok — buzgórigykezett is gondoskodni a maga hatáskörében mindenről, nagy munkájában azonban a bizottság legfeljebb azzal támogatta, hogy nem tett semmit, tehát Vajna tervei ellen sem tett. Ez már maga is nagy dolog volt, mert bizony a legelőlen még így sem volt. Az előzően úgy volt, hogy Vass Béla és Bieber Jenő egymás közt megosztva a szerepeket úgy harcoltak Budapest közlemezéséért, hogy az egyik a hatóságok zöldség üzem igazgatóságát szidozta le, a másik meg a közszégi elemizseruatót üzem vezérigazgatóját. Véletlenségből mind a kettő tenyleg zsidó, amit Bieberék ugyancsak megláttak, hogy azonban nagyserien meg is állják a helyüket a nagyserző munkát produkáltak, azt — úgy gondolta Bieber és Vass — nem kötelessége meglátni egy Wolf-párti varosatyánknak, így esett, hogy a közlemezési bizottság elismeréssel nézte a vásárosarmok igazgatójának ténykedését, mert hisz az zsidókat dobált ki a vásárosarmokból, hadakozott a zöldség üzem igazgatóságoktólja ellen, cselekedni pedig hagyta Vajná. S Vajna tanácsnok is nem a bizottságtól vett valamely támogatást, hanem a bizottság szemében szálka két zsidó igazgatótól, akiket viszont ő a bizottsági fenyegetések iztelenségei ellen nem igen védett meg.

Most már nem is kell majd megvédenie. A két fenyegető kiharadt nemcsak a bizottságból, de magából a közgyűlésből is, az új bizottság pedig Budapest közlemezésiügyét fogja gondozni s a közlemezésiügyi ügyosztály vezetőjevel karöltve fog dolgozni azon, hogy Budapest lakossága el legyen látva rendszerőn a szükségesekkel, a termelő magyar föld termékeiből, ha a falu népe így kívánja, vagy pedig máshonnan, ha a falu népe Wolffék demogógiájára hajlamos és Budapest lakosságának mosolyt keltő leveleket írat különböző a Stádium nyomdában meghűző asszonyokkal.

Aforizmák és képek

— Vázsonyi Vilmos beszédekben —

A túlságos adóterhek következtében nemsokára valóra fog venni a ferdusi mese: „vidáman fűtőbrés az üres zsebű vándor a rabló előtt”. Vidáman fog fűtőbrés a polgár az adó előtt, mert nagyserző védelme van: nem tehet rajta semmit sem megvenni.

Ma az a cinikus feljóság uralkodik ebben az országban, hogy mindenki nem annyit ér, amennyit erkölcsieség és szellemiség nyom, hanem csak annyit, amennyit redős hatalom, fenyegetéssel tud képviselni.

Felülös szerkesztő: Dr. Hajdu Marcel
Felülös kiadó: Zsombar Géza

Réz, vasbútor sodrony, ágyébtel gyermekkoscsk ells-mert jóminőségénél fogva legelőbb **Mikler** gyárban, VII, Dohány ucca 6. szám. Telefon József 124—13

Elsőrendű, száraz, aprított
bükk-tűzfát
legelőbban szállít:
Prosylvania Rt. Gépfavágója
Józsefvárosi p. u. X. sz. kapu
Telefonszám: József 90-72